

**НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ДО 140-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М. ГРУШЕВСЬКОГО
(ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
"ПОЛІТИЧНА, ГРОМАДСЬКА ТА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ М. ГРУШЕВСЬКОГО" –
КИЇВ, 23-24 ЖОВТНЯ 2006 РОКУ)**

Висвітлено результати роботи міжнародної наукової конференції "Політична, громадська і наукова діяльність М. Грушевського (до 140-ліття з дня народження М. Грушевського)", що проходила в Київському національному університеті ім. Т. Шевченка 23–24 жовтня 2006 р. Увазі наукової громадськості запропоновано перспективні напрями грушевськознавчих досліджень.

This article light upon results of International scientific conference "Political, Social and Scientific activity of M. Grushevskiy" carried out by Taras Shevchenko Kiyv National University is October 23-24/2006. For attention of scientific circles are investigative perspectives of Grushevskiy's activity is proposed.

Постать Михайла Грушевського (29.IX.1866 – 24.XI.1934) по праву належить до видатної плеяди творців модерної української нації – спільноти, яка формувалася на зростаючому культурному ґрунті та відновленій традиції політичного творення. Учений та політик постає перед нами як знакова фігура в обох відповідних сегментах націотворчого процесу і в цьому плані його можна вважати постаттю співмірною великій добі модерного українського ренесансу. У той же час він уявляється індивідуалізованим відображенням тієї епохи – з її культурною ґрунтовністю та політичною наївністю, народницькими уподобаннями та вірою в можливість формування ідеальної моделі суспільного буття.

Організація та проведення міжнародної наукової конференції в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка проходили на тлі днів Грушевського в усій Україні, присвячених 140-річчю від дня народження великого історика та суспільного діяча. При цьому в середовищі київських наукових кіл, за визнанням відомого дослідника життя і творчості М. Грушевського проф. І. Верби, відчувалося розуміння того, що Київ дещо завинув перед пам'яттю великого українця. Не в столиці України, а у Львові було належно вшановано відповідне історичне минуле і в цьому місті постав перший пам'ятник та музей Михайла Грушевського. У Києві Історико-меморіальний музей М. Грушевського на вулиці Паньківській (№ 9) заплановано відкрити до 140-річного ювілею історика, лише на шістнадцятому році незалежності України [Пам'ятники М. Грушевському: 1) надгробний пам'ятник на Байковому цвинтарі в Києві (встановлено восени 1936 р. – скульптор І. Макогон, архітектор В. Кричевський); 2) Пам'ятник у Львові (відкрито 1994 р. – скульптори Д. Крвавич, М. Посікіра, Л. Яремчик, архітектор В. Каменщик); 3) Пам'ятник у Києві (відкрито 1999 р. – скульптор В. Чепелик – Національна премія України імені Тараса Шевченка 2000 р.). Державний меморіальний музей М. Грушевського у Львові відкрито 1998 р. Розмішується у будинку-віллі М. Грушевського, побудованому в 1901–1902 рр.] [1, с. 236–237, 2, с. 236].

У свій спосіб, намагаючись гідно зустріти пам'ятну річницю, історичний факультет Київського національного університету зібрав на міжнародну наукову конференцію відомих грушевськознавців та всіх зацікавлених в обговоренні широкої проблематики національного відродження кінця XVIII – початку XX ст., суспільно-політичної та наукової діяльності М. Грушевського. У роботі конференції взяли участь 41 учасник, з яких 27 науковців та пошукачів представляли київські науково-освітні заклади та 14 – заклади інших міст та регіонів України, а також наукові та навчальні центри Росії та Білорусі. Київські наукові кола було представлено вченими та викладачами Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту історії

НАН України, Інституту вищої освіти АПН України, Інституту архівознавства НБУВ, профільних факультетів Національного технічного університету України "КПІ", Київського національного технічного університету ім. Вадима Гетьмана та Київським славистичним університетом. Учасники з інших регіонів України приїхали з різних навчальних закладів Тернополя, Івано-Франківська, Дрогобича, Мукачева, Острога, Черкас, Кременчука, Донецька та Горлівки. Колеги з Росії та Білорусі представляли Інститут слов'янознавства РАН (Москва), Російський державний гуманітарний університет (Москва), Брянський державний університет імені акад. І.Г. Петровського, Мінський інститут підприємництва та парламентаризму, Гомельський державний університет імені Франциска Скорини.

Виступи та дискусії на пленарному засіданні конференції, яке було відкрито деканом історичного факультету, проф. В. Колесником, засвідчили і безперечні успіхи, і нові перспективи грушевськознавчих студій. До останніх здобутків у цій царині можна віднести розробку першої системної біографії вченого та суспільного діяча відомими дослідниками Ю. Шаповалом та І. Вербою, що вилилося в публікацію монографії "Михайло Грушевський" (К., 2005). На самій конференції проф. І. Верба виступив з доповіддю "Арешт і заслання М. Грушевського 1914–1917 рр.". У межах традиційного вивчення методології наукових досліджень М. Грушевського на кафедрі архівознавства та спеціальних галузей історичної науки КНУ ім. Шевченка відомий учений проф. Я. Калакура представив результати відповідних студій у доповіді "Синтез української історії у працях Михайла Грушевського". Цій же проблематиці було присвячено виступ професора Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького В. Масненка, який виголосив доповідь "Видозміни теоретичного підґрунтя наукової концепції Михайла Грушевського у контексті формування національної історичної парадигми". Фахівці Інституту історії Національної академії наук України серед пріоритетів у дослідженні життя та діяльності М. Грушевського визначають вивчення світогляду великого українця. Саме в цьому контексті головний науковий співробітник Інституту історії НАН України, професор Р. Пиріг представив доповідь "Феномен реєміграції М. Грушевського: сучасні інтерпретації".

Не менш важливими та цікавими можна вважати і подальші перспективи грушевськознавчих досліджень, виявлення яких впливає на спрямованість і зміст подальших наукових пошуків. Доповіді та дискусії під час конференції підтвердили, що серед розмаїття проблемних аспектів історії національного відродження кінця XVIII – початку XX ст. залишаються вивчення світогляду представників національного руху та певних суспільних верств на етапі реалізації націотворчих процесів.